

BIJLAGE 4

**Natuurtoets Flora- en faunawet
Beatrixstraat e.o. , januari 2008**

Natuurtoets

'Beatrixstraat-Keizersgracht Den Helder'

toetsing aan Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet

projectnr. 174383
januari 2008

Auteurs

R.H.E. Rademakers
L.J.G. Koks

Opdrachtgever

Gemeente Den Helder
Postbus 36
1780 AA Den Helder

datum vrijgave

18 januari 2008

beschrijving

Definitief (na opm. gemeente dec. 2007)

goedkeuring

R. Rademakers

vrijgave

L. Koks

07-99-120
A-14

projectnr. 174383
augustus 2007

Natuurtoets Beatrixstraat - Keizersgracht Den Heider
Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel van het onderzoek	5
1.3	Leeswijzer	5
2	Gebiedsbeschrijving	6
2.1	Huidige gebiedskenmerken	6
2.2	Beschrijving ingreep	6
2.3	Bureaustudie natuurwaarden	6
2.4	Veldbezoek	7
2.5	Waargenomen en te verwachten beschermde soorten	7
3	Toetsing effecten planontwikkeling aan Flora- en faunawet	10
3.1	Consequenties per soortgroep	10
3.2	Conclusies ten aanzien van Flora- en faunawet	11
3.3	Zorgplicht	12
4	Toetsing aan Natuurbeschermingswet	13
4.1	Gebiedsbeschrijving 'Waddenzee'	13
4.2	Kwalificerende habitattypen en soorten 'Waddenzee'	14
4.3	Gebiedsbeschrijving 'Duinen Den Helder-Callantsoog'	14
4.4	Kwalificerende habitattypen 'Duinen Den Helder-Callantsoog'	15
4.5	Effecten op kwalificerende soorten en habitats	16
4.6	Conclusie effecten Waddenzee en Duinen Den Helder-Callantsoog	18
4.7	Aanbevelingen	18
Bijlagen		
Bijlage 1	Wettelijk Kader	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Gemeente Den Helder is voornemens om in de bebouwde kom van de stad het in figuur 1 aangegeven gebied te herontwikkelen. Vanuit de huidige natuurwetgeving is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van de in het projectgebied mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden. Het gebied bevindt zich nabij Speciale Beschermingszones (SBZ), aangewezen in het kader van de Vogel- en/of Habitatrichtlijn. Het project dient zowel aan de Flora- en faunawet als aan de Natuurbeschermingswet 1998 getoetst te worden.

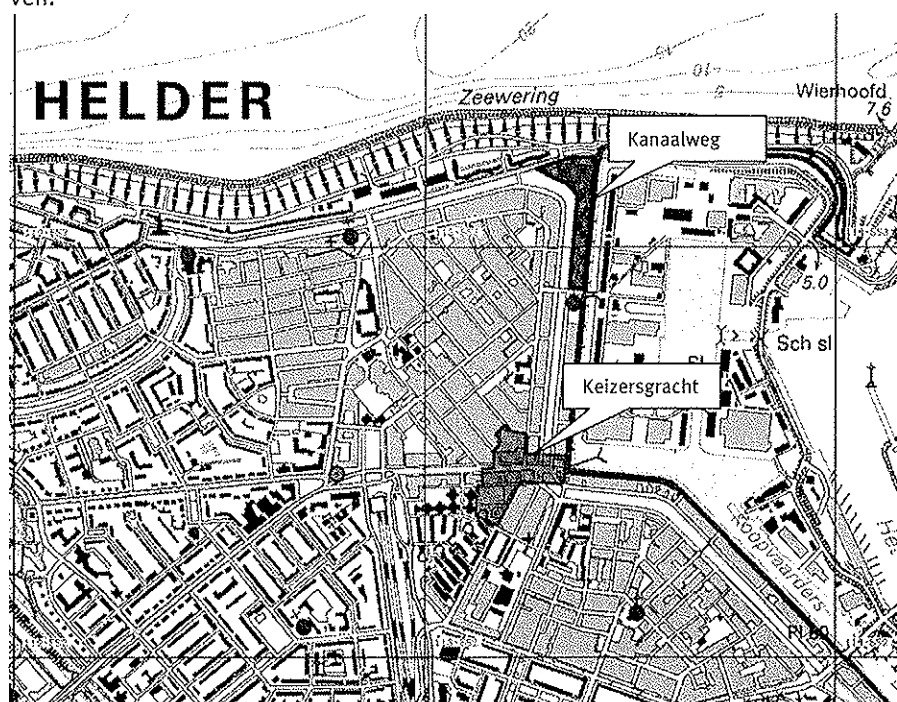
In het kader van deze wetgeving heeft Oranjewoud een natuurtoets verricht naar de voorkomende, dan wel te verwachten beschermde planten- en diersoorten binnen het plangebied en de mogelijke effecten op de Natura 2000-gebieden.

In onderstaand figuur is de ligging en de begrenzing van het gebied aangewezen.

Figuur 1: gebied Beatrixstraat/Keizersgracht

De planlocatie (Keizersgracht) die in dit rapport behandeld wordt is hier in rood aangegeven.

Figuur 2: beide herontwikkelingen in een topografische achtergrond

1.2 Doel van het onderzoek

Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van strijdigheden van de voorgeno-
men ingreep met de huidige Flora- en faunawet en of er effecten te verwachten zijn op de
beschermingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden

1.3 Leeswijzer

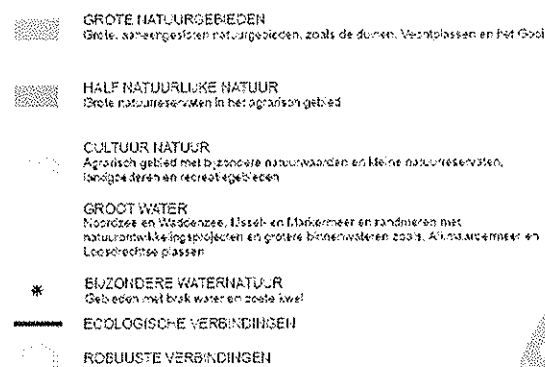
In hoofdstuk 2 wordt de gebiedsbeschrijving en de resultaten van het veldbezoek weer-
gegeven. Hoofdstuk 3 en 4 behandelende respectievelijk de toetsing aan de Flora- en fau-
nawet en de toetsing aan de natuurbeschermingswet.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidige gebiedskenmerken

Het plangebied ligt midden in het stedelijk gebied en heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet en maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (zie figuur 3). Ook zijn er in de omgeving geen beschermde gebieden aanwezig waarmee het plangebied een (eco)hydrologische relatie heeft.

In onderstaande figuur is de ligging van de gemeente Den Helder ten opzichte van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur aangegeven.

Figuur 3: ligging ten opzichte van PEHS

2.2 Beschrijving ingreep

De exacte aard van de ingreep is ten tijde van deze toetsing niet bekend. Aangenomen wordt dat het plangebied zijn huidige functie in de stedelijk omgeving zal behouden. In dit geval wordt er van uitgegaan dat gebouwen, wegen, parkeerterreinen en stedelijk groen geheel of gedeeltelijk zullen verdwijnen en dat deze elementen in het nieuwe ontwerp weer zullen terugkomen.

2.3 Bureaustudie natuurwaarden

Het plangebied valt binnen de kilometerhokken met coördinaten x:113 /y:552 en x:113 /y:553. Na raadplegen van het Natuurloket blijkt dat de betreffende kilometerhokken recent goed onderzocht zijn voor de soortgroep vaatplanten (1 beschermde soort, 1 strikt

beschermde soort en 1 rode Lijst soort). Broedvogels zijn 'niet' tot 'goed' onderzocht (37 beschermde soorten waarvan 5 Rode lijstsoorten). Dagvlinders zijn matig tot goed onderzocht (1 strikt beschermde soort die tevens op de Rode lijst staat). Van de andere soortgroepen zoals zoogdieren, reptielen, amfibieën, libellen, sprinkhanen en overige ongewervelden zijn geen gegevens bekend. Naar aanleiding van deze eerste resultaten van het Natuurloket zijn geen gegevens opgevraagd.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich ook binnen de grenzen van het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het veldbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel te verwachten soorten in het plangebied.

2.4 Veldbezoek

Het plangebied is bezocht op 30 juli 2007. Hieronder wordt kort aangegeven wat de bevindingen zijn.

Het plangebied ligt in het centrum van Den Helder. Naast winkels en woningen ligt er een aantal parkeerterreinen. Het grootste gedeelte is verhard met klinkers of asfalt. Op een aantal plekken zijn kleine stukjes plantsoen aanwezig.

Planten

In het plangebied zijn enkele beplantingsvakken aanwezig die bestaan uit stedelijk plantsoen. In deze beplanting zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, en in dit type beplanting in de stedelijke omgeving worden ook geen beschermde planten verwacht.

Vogels

In het plantsoen worden algemeen voorkomende soorten stadsvogels verwacht zoals winterkoning, vink, roodborst en merel.

Kleine zoogdieren

Het plantsoen vormt geschikt leefgebied voor diverse algemene muizensoorten en spitsmuizen, zoals bosmuis (overal waar dekking is), bosspitsmuis (o.a. graslanden en struwe-len), huisspitsmuis (o.a. ruigtevegetaties en hagen).

Vleermuizen

De winkels en gebouwen kunnen zomerverblijfplaatsen voor vleermuizen herbergen. Deze strikt beschermde diergroep vindt toegang tot deze locaties door middel van spouwmuren en daklijsten. De bomen in het plangebied zijn gecontroleerd op mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen. Er zijn geen bomen met mogelijke verblijfplaatsen aangetroffen. Naar alle waarschijnlijkheid zullen vleermuizen het plangebied gebruiken om te foerageren.

2.5 Waargenomen en te verwachten beschermde soorten

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en de tijdens het veldbezoek vastgestelde biotopen is een inschatting gemaakt van de beschermde soorten die in het plangebied te

verwachten zijn dan wel tijdens het veldbezoek ook zijn waargenomen (of sporen ervan).
Deze soorten en hun beschermingsregime zijn opgenomen in tabel 1.

Tabel 1: Aanwezige en verwachte beschermde soorten in het plangebied

Soort		Beschermingsstatus		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn bijlage II/IV;	Rode lijst (nov. 2004)
Zoogdieren				
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	X1	-	-
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	X1	-	-
Huispitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	X1	-	-
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	X3	IV	-
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	X3	IV	-
Vogels				
Merel	<i>Turdus merula</i>	X2	-	-
Zanglijster	<i>Turdus philomelos</i>	X2	-	-
Roodborst	<i>Erithacus rubecula</i>	X2	-	-
Winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes</i>	X2	-	-
Vink	<i>Fringilla coelebs</i>	X2	-	-

Verklaring afkortingen in kolommen:

X = soort is beschermd krachtens de Flora- en faunawet beschermingsregime AMvB art.75

1 = soort tabel 1

2 = soort tabel 2

3 = soort tabel 3

3 Toetsing effecten planontwikkeling aan Flora- en faunawet

Uit de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat in het plangebied enkele beschermde soorten zijn te verwachten. Per aanwezige beschermde soortgroep worden hieronder kort de consequenties en mitigerende maatregelen aangegeven.

Met de herinrichting zoals die nu is voorgesteld zullen de meeste bestaande biotopen verdwijnen voor woningen, appartementen, groen en open water.

3.1 Consequenties per soortgroep

3.1.1 Zoogdieren

Algemene soorten

De werkzaamheden kunnen met name schade veroorzaken aan algemene muizensoorten en spitsmuizen. Deze schade is maar moeilijk te voorkomen, omdat deze soorten bij onraad hun hol in vluchten en zich bij gunstige omstandigheden nagenoeg het hele jaar voortplanten. Ze leven echter geen van allen in kolonies. Door deze solitaire levenswijze, het betrekkelijk kleine oppervlak aan biotoop en de hoge reproductiesnelheid zal de schade zeer beperkt zijn. De gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten komt niet in het gedrang.

Effecten op kleine zoogdieren zoals muizen kunnen worden beperkt door de bouwactiviteiten gefaseerd uit te voeren. Dit houdt in dat eerst de vegetatie zo kort mogelijk wordt gemaaid of verwijderd, alvorens in een later stadium bouwrijp te maken. Het hierdoor eerst minder geschikt gemaakte leefgebied kan dan tijdig door de aanwezige zoogdieren worden verlaten. Ten aanzien van deze soorten geldt dat ze niet tijdens de winterslaap mogen worden verstoord door het verwijderen van vegetatie. Dat betekent dat vegetatie in de periode van eind september tot half november zou moeten worden verwijderd. Deze bepaling komt voort uit de 'algemene zorgplicht' zoals die in de Flora- en faunawet is beschreven (zie 3.3).

Vleermuizen

In het plangebied zijn mogelijk geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de bestaande bebouwing. Het betreft locaties waar in de zomerperiode mogelijk individuele vleermuizen incidenteel verblijven. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn volgens de Flora- en faunawet beschermd. Deze potentiële verblijfplaatsen zullen verdwijnen. Mogelijk treedt tijdens de bouwactiviteiten tijdelijk verlies van foerageergebied op. Dit heeft naar verwachting geen noemenswaardig effect op de instandhouding van de soort. In de directe omgeving van het plangebied is voldoende foerageergebied in de vorm van boomgroepen, bebouwing en boomsingels aanwezig. Hetzelfde geldt voor de incidentele slaapplekken die in de omgeving voldoende aanwezig zijn.

Voor vleermuizen is een aanvullende inspectie vereist om de aanwezigheid van verblijfplaatsen vast te stellen. De gunstige staat van instandhouding van zoogdieren zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

3.1.2 Vogels

In het algemeen kan worden gesteld dat ingrepen in het plangebied tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli) sterke negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van de reproductie. Wettelijk gezien wordt daarom ook geen ontheffing verleend indien (broed)vogels worden verstoord.

De effecten op (broed)vogels in het plangebied en de directe omgeving zullen beperkt zijn. Effecten zijn er alleen als de werkzaamheden plaats vindt in het broedseizoen. Indien de sloop en bouwwerkzaamheden in de periode september - maart aanvangen is sprake van een permanente verstoring, voordat vogels tot broeden komen. Door deze verstoring zullen broedvogels het plangebied mijden als broedplaatsen.

De aangetroffen boomholten waren ten tijde van het terreinbezoek niet in gebruik als nestplaats door spechten.

Conform de zorgplicht (zie 3.3) is het van belang om voor het broedseizoen, indien noodzakelijk struweel en vegetatie te verwijderen, hierdoor zijn er geen effecten op (broed)vogels tijdens het broedseizoen.

De gunstige staat van instandhouding van de in het plangebied voorkomende of verwachte vogelsoorten zal niet worden aangetast wanneer werkzaamheden buiten het broedseizoen aanvangen.

3.1.3 Amfibieën

Het is zeer onwaarschijnlijk dat zelfs algemene soorten zoals de gewone pad, bruine kikker, middelste groene kikker en kleine watersalamander het plangebied als land- en voortplantingsbiotoop gebruiken. Indien deze amfibiesoorten toch worden aangetroffen, kunnen ze eenvoudig worden opgepakt en verplaatst naar een geschikt biotoop. Het gaat hier om algemeen voorkomende soorten in Nederland, waarvoor inmiddels een vrijstelling geldt, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

De gunstige staat van instandhouding van algemene amfibieënsoorten zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

3.1.4 Planten

Er zijn geen effecten te verwachten op beschermde planten, omdat ze niet zijn aangetroffen tijdens het terreinbezoek. De aanwezige biotopen niet beoordeeld als 'niet geschikt' voor beschermde plantensoorten.

3.1.5 Overig beschermde soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden.

3.2 Conclusies ten aanzien van Flora- en faunawet

Kort samengevat is het resultaat van de inspectie dat in het plangebied, met uitzondering van potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen, geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor (strikt) beschermde dier- of plantensoorten die de voorgenomen ontwikkelingen beïnvloeden.

Voor vleermuizen moet een inspectie van invliegopeningen uitsluitend geven over het daadwerkelijk gebruik van potentiële verblijfplaatsen. Indien dit gebruik wordt vastgesteld, dan moet voor de sloop van de gebouwen een ontheffingsprocedure worden doorlopen. Naar verwachting levert dat geen problemen op voor de planontwikkeling.

Sinds de inwerkingtreding van het Vrijstellingsbesluit geldt voor de groep van algemene soorten een vrijstelling van de ontheffingsplicht. De aangetroffen en verwachte soorten in het plangebied die effecten ondervinden van de voorgenomen ingreep vallen onder deze groep van algemene soorten. Er hoeft dan ook geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd voor uitvoering van de werkzaamheden.

3.3 Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

Werken buiten kwetsbare periode

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien voorbereidende werkzaamheden, als bouwrijp maken, in die periode worden uitgevoerd, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Werken in kwetsbare periode

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen.

4 Toetsing aan Natuurbeschermingswet

De Europese Unie heeft zich ten doel gesteld in 2010 de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen. Een belangrijk instrument hiervoor is de uitvoering van het gebiedsgerichte deel van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Het realiseren van een netwerk van natuurgebieden van Europees belang: het Natura 2000 netwerk. Dit netwerk heeft als hoofddoelstelling het waarborgen van de biodiversiteit in Europa.

Het grondgebied van de gemeente Den Helder ligt in de nabijheid van het beschermd natuurgebied van de Waddenzee, en de duinen van Den Helder - Callantsoog. Toetsing aan de Natuurbeschermingswet betekent daarmee toetsing aan het beschermingskader van deze beide natuurgebieden.

4.1 Gebiedsbeschrijving 'Waddenzee'

De Waddenzee bestaat uit een complex van diepe geulen en ondiep water met zand- en slibbanken waarvan grote delen bij eb droog vallen. Deze banken worden doorsneden door een fijn vertakt stelsel van geulen. Langs het vasteland en de eilanden liggen verspreid kweldergebieden, die doorgrote verschillen in vocht- en zoutgehalte bijdragen aan een zeer diverse flora en vegetatie. Enkele voorbeelden hiervan zijn de Boschplaat op Terschelling en Neerlands Reid op Ameland, waar op de overgang naar het duingebied bijzondere kweldervegetaties aanwezig zijn.

Er is een nagenoeg ongestoorde hydrodynamiek en geomorfologie aanwezig, waarin natuurlijke processen zorgen voor instandhouding en ontwikkeling van karakteristieke ecotopen en habitats en de grenzen van land en water voortdurend wijzigen (bron: Inv).

Figuur 2: Uitsnede van de kaart Natura 2000-gebied 'Waddenzee'

Legenda

	VR (15426 ha)
	VR + HR (22585 ha)
	VR + BN (7229 ha)
	VR + HR + BN (22524 ha)
Totale oppervlakte = 27186 ha	
	Ander Natura2000-gebied (provincie)
VR = Vogelrichtlijngebied	
HR = Habitatrichtlijngebied	
BN = beschermd natuurgebied	

4.2 Kwalificerende habitattypen en soorten 'Waddenzee'

Hieronder volgt een opsomming van de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogels waarvoor het Natura 2000-gebied 'Waddenzee' is aangewezen.

Habitattypen

H1110 Permanent overstroomde zandbanken, H1140 Slik- en zandplaten, H1310 Zilte pionierbegroeiingen, H1320 Slijkgraslanden, H1330 Schorren en zilte graslanden, H2110 Embryonale duinen, H2120 Witte duinen, H2130 Grijze duinen.

Habitatrichtlijnsoorten

H1095 Zeepririk, H1099 Rivierpririk, H1103 Fint, H1364 Grijze zeehond, H1365 Gewone zeehond.

Vogelrichtlijnsoorten: broedvogels

A034 Lepelaar, A063 Eider, A081 Bruine kiekendief, A082 Blauwe kiekendief, A137 Bontbekplevier, A138 Strandplevier, A149 Bonte strandloper, A222 Velduil, A183 Kleine mantelmeeuw, A191 Grote stern, A193 Visdief, A194 Noordse stern, A195 Dwergstern, A132 Kluut.

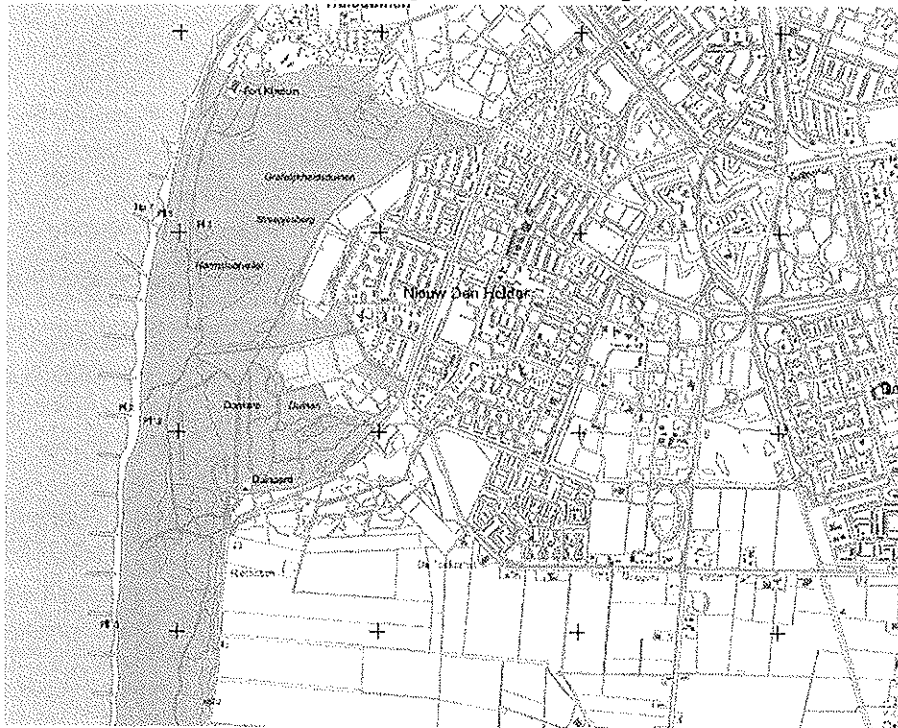
Vogelrichtlijnsoorten: niet-broedvogels

A005 Fuut, A017 Aalscholver, A037 Kleine zwaan, A039 Toendrarietgans, A043 Grauwe gans, A045 Brandgans, A046 Rotgans, A048 Bergeend, A050 Smient, A051 Krakeend, A052 Wintertaling, A053 Wilde eend, A054 Pijlstaart, A056 Slobeend, A062 Topper, A067 Brilduiker, A069 Middelste zaagbek, A070 Grote zaagbek, A103 Slechtvalk, A130 Scholtekster, A140 Goudplevier, A141 Zilverplevier, A142 Kievit, A143 Kanoet, A144 Drieteenstrandloper, A147 Krombekstrandloper, A156 Grutto, A157 Rosse grutto, A160 Wulp, A161 Zwarte ruiter, A162 Tureluur, A164 Groenpootruiter, A169 Steenloper, A197 Zwarte stern.

4.3 Gebiedsbeschrijving 'Duinen Den Helder-Callantsoog'

Het gebied Duinen Den Helder-Callantsoog bestaat van noord naar zuid uit de Grafelijkheidsduinen en de Donkere Duinen, de Noordduinen (de strook tussen Den Helder en Callantsoog) en enkele nollenterreintjes en het Kooibosch ten oosten van het Callantsoog. Het noordelijk deel en de nollen zijn restanten van voormalige eilanden. In het noordelijk deel verandert het landschap van west naar oost van de zeeleepduinen via een sterk geaccidenteerd landschap met valleicomplexen naar een bosrijke binnenduintrand. Over een groot deel van de duinen ontbreekt een binnenduintrand, hierdoor is een abrupte hoge steile overgang van duinen naar polders aanwezig.

Het gebied heeft goed ontwikkelde duingraslanden. In 1995 is in de Grafelijkheidsduinen een natte duinvallei hersteld en langs de randen uitgebreid. In de Noordduinen zijn in de afgesnoerde strandvlakte bij het Botgat vochtige duinvalleien aanwezig. De nollen behoren tot de Oude Duinen; hier zijn duingraslanden aanwezig. (bron:lnv)

Figuur 3: Uitsnede van de kaart Natura 2000-gebied 'Duinen Den Helder-Callantsoog', (bron:lnv)

Legenda

	HR (52 ha)
	HR + BN (682 ha)
	Totale oppervlakte = 734 ha
	Ander Natura2000-gebied (ind. catief)
	HR = Habitatrictlijngebied
	BN = beschermd natuursorsument

4.4 Kwalificerende habitattypen 'Duinen Den Helder-Callantsoog'

Hieronder volgt een opsomming van de habitattypen waarvoor het Natura 2000-gebied 'Duinen Den Helder-Callantsoog' is aangewezen. Er zijn geen habitatrictlijnsoorten en vogels aangewezen voor dit gebied.

Habitattypen

H2120 Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen")

H2130 *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")

H2140 *Vastgelegde ontkalkte duinen met *Empetrum nigrum*

H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides*

H2170 Duinen met *Salix repens* ssp. *argentea* (*Salicion arenariae*)

H2180 Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied

H2190 Vochtige duinvalleien

H6410 Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)

4.5 Effecten op kwalificerende soorten en habitats

Conform de natuurwetgeving in Nederland en Europa dient de voorgenomen ingreep te worden getoetst aan (mogelijk) negatieve effecten op de waarde waarvoor het Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Deze beoordeling wordt in de volgende paragrafen weergegeven.

De voorgenomen herontwikkelingen worden uitgevoerd in het stedelijk gebied van De Helder op enkele honderden meters van het Natura 2000-gebied 'Waddenzee'. In onderstaande paragraaf wordt nagegaan of de ingreep mogelijk significante effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende habitattypen en -soorten.

De effectbeoordeling vindt plaats aan de hand van de 'effectenindicator' zoals die wordt gehanteerd door het Ministerie van LNV. Voor 'woningbouw' gelden de verstoringsfactoren oppervlakteverlies, verontreiniging, verdroging (door bemaling), geluid, licht, verstoring, versnippering en mechanische effecten.

De storingsfactoren zijn voor beide Natura 2000-gebieden gelijk omdat de aard van de herontwikkeling gelijk is. Gezien de afstand van de herontwikkeling tot de twee Natura 2000-gebieden zullen de effecten niet wezenlijk verschillen.

Oppervlakteverlies

Oppervlakteverlies is niet van toepassing omdat de herontwikkeling buiten de grenzen van de Natura 2000-gebieden ligt.

Verontreiniging

De herontwikkeling, naar verwachting bestaande uit de bouw van woningbouw en appartementen, het aanleggen van wegen en groen zal onder normale omstandigheden niet leiden tot verontreiniging. Bovendien is de afstand tot beide Natura 2000-gebieden van dien aard dat uitspoeling van stoffen de natuurgebieden niet zal bereiken.

Verdroging

De activiteiten zullen ook gezien de afstand tot beide natuurgebieden niet leiden tot verdroging onder voorwaarde dat er geen wezenlijke veranderingen in bemalingsdiepte zullen plaatsvinden.

Geluid

De activiteiten zullen niet leiden tot noemenswaardige veranderingen in geluidsbelasting van het Natura 2000-gebieden.

Licht

Wellicht zullen in de nieuwe plannen van het gebied meer lichtbronnen aanwezig zijn. De effecten zijn naar verwachting te verwaarlozen omdat tussen het plangebied en de aangewezen natuurgebieden een buffer van stedelijk gebied aanwezig is.

Verstoring door mensen

Toename van menselijke activiteiten in het plangebied worden niet verwacht en zullen niet leiden tot effecten.

Mechanische effecten

Mechanische effecten worden niet verwacht mede gezien de afstand tot de natuurgebieden.

Versnippering

Versnippering is hier niet van toepassing omdat niet binnen de grenzen van de aangewezen gebieden wordt gewerkt.

4.6 Conclusie effecten Waddenzee en Duinen Den Helder-Callantsoog

De voorgenomen werkzaamheden zullen niet leiden tot significant negatieve effecten op de kwalificerende habitattypen en -soorten van de aangrenzende Natura 2000-gebieden.

Deze conclusie betreft zowel de realisatiefase als de fase van ingebruikname na de aanleg. Er hoeft derhalve geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet ex art. 19d lid 1 te worden aangevraagd.

4.7 Aanbevelingen

De initiatiefnemer is bij ruimtelijke ingrepen verplicht om op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden. In de onderhavige situatie is de aanwezigheid van het Natura 2000-gebied de belangrijkste factor in de toets op beschermde natuurwaarden. Het project mag niet leiden tot aantasting van wezenlijke natuurwaarden.

Op dit moment van de planvorming is er geen aanleiding om effecten op de beschermde natuurgebieden Waddenzee en Duinen van Den Helder en Callantsoog te verwachten. Bij de detailuitwerking van de plannen, waaronder concrete invulling van bemaling, rijroutes van bouwmaterieel en dergelijke, is het van belang om mogelijke raakvlakken met de beschermde natuurgebieden in ogenschouw te blijven nemen. Indien er geen noemenswaardige veranderingen ten opzichte van de huidige situatie optreden, worden geen wezenlijke effecten verwacht.

projectnr. 174383
jan 2008

Natuurtoets Beatrixstraat - Keizersgracht Den Helder
Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3de herziene druk.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2003. Habitattypen, Europese natuur in Nederland.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2004. Soorten van de Habitatrichtlijn, Europese natuur in Nederland.

Lange, R., P.Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS-Nederland.

www.natuurloket.nl

www.lnv.nl

www.noord-holland.nl

projectnr. 174383
jan 2008

Natuurtoets Beatrixstraat - Keizersgracht Den Helder
Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedsbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000-gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijn-gebied (voorheen Speciale Beschermingszones (SBZ's) opgenomen.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden welke zijn vermeld in bijlage IV. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied.

Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit de kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2 van het voorgaande rapport).

Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal soorten planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord.

Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan genoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of om een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten **overal** in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur m.b.t. artikel 75 van de Flora- en faunawet¹ in werking getreden. Middels deze AMvB wordt onder bepaalde voorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud en voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af het de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB:
Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat. Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de Egel, Konijn en Mol, Ree en Vos; , algemene amfibieënsoorten, waaronder de Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander en plantensoorten als Grasklokje en Gewone dotterbloem.
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB:
Voor soorten van tabel 2 van de AMvB is bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'(lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

1. Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB.

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden, welke aan drie criteria wordt getoetst (zware toets): er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht. Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de Das, verschillende amfibieënsoorten waaronder Rugstreeppad en Kamsalamander en vissoorten waaronder Grote modderkruiper

- Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd.

T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet in werking getreden. In deze nieuwe wet is het door artikel 6 Habitatrictlijn voorgeschreven beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden volledig en correct omgezet. Vanaf dat moment heeft Nederland de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn volledig in nationale wetgeving verankerd.

Voor projecten of andere handelingen in of nabij een Natura 2000-gebied met mogelijke schadelijke gevolgen voor de aanwezige natuurwaarden zal in voorkomend geval een vergunning moeten worden aangevraagd. Als er een kans is op een significant negatief effect dient ook een passende beoordeling te worden opgesteld.

Conform het voorzorgsbeginsel verleent het bevoegd gezag in beginsel alleen een vergunning als het uit de passende beoordeling de zekerheid verkregen heeft dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Deze zekerheid bestaat wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel is over de afwezigheid van schadelijke gevolgen. Als significante effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan de vergunning toch worden verleend aan de hand van de 'ADC-criteria':

- (A) bij ontbreken van alternatieve oplossingen voor het project of andere handeling,
- (D) om dwingende redenen van groot openbaar belang en
- (C) met het voorschrift verbonden aan de vergunning dat de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Een passende beoordeling is niet vereist voor een activiteit die een herhaling of voortzetting is van een activiteit waarvan reeds een passende beoordeling werd gemaakt, voorzover de passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van die activiteit.

Het verbod behoudens vergunning geldt alleen voor aangewezen gebieden. Momenteel zijn alleen de Vogelrichtlijngebieden door het Ministerie van LNV aangewezen. Met de aanwijzing van de Habitatrictlijngebieden wordt in de loop van 2006 begonnen. Zolang LNV nog geen Habitatrictlijngebieden heeft aangewezen moet rekening worden gehouden met het door artikel 6 van de Habitatrictlijn voorgeschreven beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden.